

ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*

THE SERVANT LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR IN THE 21ST CENTURY AFFECTING THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM OF SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NAKHON SI THAMMARAT

นัฐภัทร พสุธีรณิกอร์*, ธนัฐชา รัตนพันธ์, นพรัตน์ ชัยเรือง

Nattapat Pasuhirannikorn*, Thanatcha Rattanapan, Nopparat Chairueng

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Master of Education, Program in Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6755701007@nstru.ac.th

*Tel: 091-756-1643

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา 3) ศึกษาภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 127 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อทั้งฉบับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .938 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างชุมชน 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 3) ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และ 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรเปิดพื้นที่รับฟังปัญหาของครูร่วมกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารโรงเรียน, ระบบการดูแลและสนับสนุนนักศึกษา, สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The purposes of this research are 1) study the servant leadership of school administrator in the 21st century 2) study the student care and support system of school 3) study the servant leadership of school administrator in the 21st century affecting the student care and support system of school and 4) studied guidelines for developing the servant leadership of school administrator in the 21st century affecting the student care and support system of school under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. The sample consisted of 127, 3 Qualitative Interviewee school administrator under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat in the 2024 academic year. The research instruments were questionnaires and interview forms. The item-objective congruence (IOC) index was 1.00, and the overall reliability coefficient was .938. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research finding were as follow: 1) The Servant Leadership of School Administrator in the 21st Century, the aspect with the highest average was building community. 2) The Student Care and Support System of School, the aspect with the highest average was knowing students individually. 3) The Servant Leadership of School Administrator in the 21st Century Affecting The Student Care and Support System of School, overall, it was found that there was a positive relationship. which was statistically significant at the .01 level. and 4) Guidelines for developing The Servant Leadership of School Administrator in the 21st Century Affecting The Student Care and Support System of School, it was found that Administrators should open up a space to listen to teachers with the student support system to be concrete.

Keywords: The Servant Leadership The 21st, School Administrator, The Student Care and Support System, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

บทนำ

สถานการณ์ของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่เป็นพลวัต ทั้งในด้านการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความซับซ้อนของระบบทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ การเตรียมความพร้อม ให้แก่ผู้เรียนในอนาคตจึงต้องอาศัยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทางการศึกษาที่เป็นบูรณาการ โดยมีค่านิยมหลักเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน อาทิเช่น ความ پاکเพียร ความพอเพียง และความเท่าเทียมทางสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมี การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบและบูรณาการ โดยมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพบุคคลในทุกมิติและทุกช่วงวัย เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ เปรียบกับด้านสุขภาพทางกาย ทางจิตใจ ทางสติปัญญา และทางอารมณ์ ประชาชนไทยในอนาคตจึงควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดีงาม และยึดมั่นในความเหมาะสม พร้อมทั้งมีทักษะการพัฒนาดนตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองไปสู่พลเมืองที่มีทักษะขั้นสูง เป็นนวัตกรรมที่เพียบพร้อม และผู้นำองค์กรสมัยใหม่ที่มีสัมมาอาชีพเป็นผลผลิตแก่ประเทศชาติ อันเป็นกำลังหลักที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนขีดความสามารถต่อการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มศักยภาพ

ภาวะผู้นำให้บริการในยุคศตวรรษที่ 21 สะท้อนถึงการบริหารจัดการที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-Centered Leadership) โดยผู้นำมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้แก่บุคลากรและองค์กรเหนือกว่าการมุ่งเน้นผลประโยชน์ทางการเงินหรืออำนาจการควบคุม คุณลักษณะเด่นประกอบด้วย การอุทิศตนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้อื่น การยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการสร้างวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจผ่านความซื่อสัตย์ และการเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นระบบการบริหารงานในรูปแบบนี้เปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมกลายเป็นผู้สนับสนุนที่ส่งเสริมอิสระในการตัดสินใจและการพัฒนาสมรรถนะส่วนบุคคล เพื่อให้ผู้ตามสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดบนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพและความร่วมมือร่วมใจภายในกลุ่ม อัตลักษณ์ของผู้นำให้บริการในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นที่สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์และการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ ผู้นำให้บริการจะขับเคลื่อนองค์กรผ่านกระบวนการจูงใจและการเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าการใช้อำนาจตามโครงสร้างสายงาน แก่นแท้ของผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 จึงมิใช่การมุ่งสู่สถานะทางอำนาจ (Power-Driven) แต่การตอบสนองต่อกระแสเรียกแห่งการรับใช้ (The Call to Serve) (สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง, 2549) ซึ่งถือเป็นพันธกิจหลักในการสร้างการเติบโตให้แก่สมาชิกในองค์กรโดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ ประโยชน์สุขของส่วนรวมและความยั่งยืนของสถานศึกษา คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำให้บริการ ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าใจผู้อื่น การมีวิสัยทัศน์ การมองการณ์ไกล การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล และการสร้างชุมชน อีกทั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกลไกการพัฒนาผู้เรียนเชิงรุกที่บูรณาการการดูแลคุ้มครองและการส่งเสริมพัฒนาการเข้าด้วยกัน ผ่านการดำเนินงานที่เป็นองค์รวมโดยคุณครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการสร้างเสริมทักษะชีวิตและภูมิคุ้มกันทางจิตสังคมเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ มีความพร้อมในการเผชิญ ความท้าทายและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

ผู้ที่มีบทบาทและสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดทิศทางและกลั่นกรองวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เมื่อประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำให้บริการ ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่บุคลากรเหนือกว่าการมุ่งเน้นผลกำไร หรือการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและพัฒนา ศักยภาพผู้ร่วมงาน ไม่เพียงแต่จะช่วยยกระดับ ชีตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาเป็นกลไกหลักที่จำเป็นอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Development) เพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนมีศักยภาพ พร้อมทั้งด้านสติปัญญา และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นการสร้างวิถีชีวิตที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นรากฐานสำคัญ ส่งผลทำให้เป็นแรงขับเคลื่อนสังคมให้ก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและก้าวหน้าที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2567 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 190 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช, 2567) 2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 71 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 127 คน แล้วสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแบ่งชั้น และคำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร แต่ละชั้น จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนด ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน และ 3) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนคุณภาพ หรือสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกรางวัลทรงคุณค่า OBEC AWARDS หรือจากสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ, ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำนวน 50 ข้อ และ 2) แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ, ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ จำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม ค้นคว้าเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ของภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา กำหนดกรอบแนวคิด และขอขยายเพื่อสร้างเครื่องมือตรงกับวัตถุประสงค์ สร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง และนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น และ 2) แบบสัมภาษณ์ ค้นคว้าเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ของภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา กำหนดกรอบแนวคิด ขอขยายเพื่อสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สร้างแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สร้างจากกรอบแนวคิด นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธาน และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อนำเอกสารไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ดำเนินการส่งแบบสอบถามผ่านทางระบบ AMSS ของทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ออกแบบฟอร์มแบบสอบถาม ผ่าน Google Form แสดงเป็น QR Code แนบไปพร้อมกับหนังสือในการเก็บข้อมูล ตรวจสอบเพื่อความแม่นยำ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แล้วนำผลวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป และ 2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อให้ออกหนังสือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ผ่านระบบ AMSS ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์ ตามวันเวลาและสถานที่ ที่กำหนด ดำเนินการสัมภาษณ์ต่อผู้ให้สัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่กำหนด และนำข้อมูลจากสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำใฝ่บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยวิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ไปพิจารณากับเกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ไปพิจารณากับเกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และเมื่อพบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และการวิเคราะห์ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และ 2) แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมาวิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) การแจกแจงความถี่, 2) ร้อยละ, 3) ค่าเฉลี่ย, ($\bar{X}$) 4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), 5) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ 6) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 127)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	59	46.46
หญิง	63	49.60
ไม่ประสงค์ระบุ	5	3.94
รวม	127	100
2. อายุ		
31 - 40 ปี	4	3.15
41 - 50 ปี	57	44.88
51 - 55 ปี	50	39.37
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	16	12.60
รวม	127	100
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	0	0
ปริญญาโท	123	96.85
ปริญญาเอก	4	3.15
รวม	127	100
4. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	96	75.59
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	31	24.41
รวม	127	100
5. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก นักเรียน 1 - 120 คน	5	3.94
ขนาดกลาง นักเรียน 121 - 719 คน	39	30.71
ขนาดใหญ่ นักเรียน 720 - 1,679 คน	42	33.07
ขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียน 1,680 คนขึ้นไป	41	32.28
รวม	127	100
6. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	5	3.94
5 - 10 ปี	43	33.86
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	79	62.20
รวม	127	100
7. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา		
น้อยกว่า 5 ปี	11	8.66
5 - 10 ปี	13	10.24
11 - 15 ปี	55	43.31
16 - 20 ปี	33	25.98
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	11.81
รวม	127	100

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมดจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นเพศชาย จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.46 เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 และไม่ประสงค์ระบุ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94

ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุ คือ อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.15 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88 อายุ 51 - 55 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 39.37 และอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60

ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษา คือ วุฒิกการศึกษาปริญญาโท จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 96.85 และวุฒิกการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.15

ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งปัจจุบัน คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 75.59 และผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41

ผู้ตอบแบบสอบถามมีขนาดของสถานศึกษา คือ ขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก นักเรียน 1 - 120 คน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 ขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง นักเรียน 121 - 719 คน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 30.71 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ นักเรียน 720 - 1,679 คน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.07 และขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียน 1,680 คนขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน คือ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 33.86 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือ มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 5 - 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.24 มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 11 - 15 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 43.31 มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 16 - 20 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 และมีประสบการณ์ ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.81

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม (n=127)

ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเข้าใจผู้อื่น	4.72	0.63	มากที่สุด
2. การมีวิสัยทัศน์	4.69	0.66	มากที่สุด
3. การมองการณ์ไกล	4.68	0.67	มากที่สุด
4. การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล	4.66	0.71	มากที่สุด
5. การสร้างชุมชน	4.74	0.64	มากที่สุด
รวม	4.70	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างชุมชน ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ($\bar{X} = 4.72$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ($\bar{X} = 4.66$)

3. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม (n = 127)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา (Y)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.76	0.63	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน	4.70	0.65	มากที่สุด
3. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	4.73	0.65	มากที่สุด
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.71	0.64	มากที่สุด
5. การส่งต่อ	4.72	0.67	มากที่สุด
รวม	4.72	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือ การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.73$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.70$)

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเฝ้าบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ระหว่างภาวะผู้นำเฝ้าบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตัวแปร	b	Std. Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.492	.166		2.970	.004
การสร้างชุมชน (X ₅)	.329	.059	.351	5.558	.000
การมีวิสัยทัศน์ (X ₂)	.305	.061	.325	5.035	.000
การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X ₄)	.266	.056	.316	4.771	.000
R = .921		R ² = .849	F = 229.869		
SE _{est} = .212937		R ² _{adj} = .845	a = .492		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน คือ การสร้างชุมชน (X₅) การมีวิสัยทัศน์ (X₂) และการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X₄) โดยส่งผลกันในทางบวกทุกด้าน สมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = .492 + .329 (X_5) + .305 (X_2) + .266 (X_4)$ สมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .351 (X_5) + .325 (X_2) + .316 (X_4)$ และสามารถพยากรณ์ผลความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 84.90

5. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

5.1 ด้านการเข้าใจผู้อื่น ภาวะผู้นำให้บริการด้านการเข้าใจผู้อื่น ผู้บริหารต้องมุ่งเน้นความเข้าใจ และการรับฟังจะช่วยลดช่องว่างในการทำงาน การช่วยเหลือที่ตรงจุด และสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

5.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำให้บริการด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องอาศัยนวัตกรรมเชิงรุก เพื่อป้องกันปัญหา ให้ความสำคัญกับความสุขควบคู่ความรู้ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ผสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้เรียน

5.3 ด้านการมองการณ์ไกล ภาวะผู้นำให้บริการด้านการมองการณ์ไกล ผู้บริหารต้องวางระบบป้องกันเชิงรุก ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควบคู่กับการสร้างครูและนักเรียนให้มีทักษะทางจิตวิทยาและภูมิคุ้มกันดิจิทัล เพื่อรับมือกับโลกอนาคตได้อย่างเท่าทัน

5.4 ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ภาวะผู้นำให้บริการด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ผู้บริหารจะต้องมุ่งพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพและรู้สึกมีคุณค่า จะช่วยสร้างทีมที่เข้มแข็งผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เปลี่ยนการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสู่การสร้างควมไว้วางใจที่ดูแลผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 ด้านการสร้างชุมชน ภาวะผู้นำให้บริการด้านการสร้างชุมชน ผู้บริหารจะต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างไร้รอยต่อ เพิ่มความรวดเร็วในการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในภาวะวิกฤต และขยายขอบเขตการแผ่รังสีความปลอดภัยให้นักเรียนได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในชุมชนและสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำให้บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า อยู่ในระดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างสังคมชุมชน เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน (วชิราภรณ์ เปรมจิตต์, 2567) และสอดคล้องกับการศึกษาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งการพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ควรมีการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชนเปิดโอกาสให้ชุมชนเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยกัน (วรรณวิสา จิตสว่าง, 2568)

2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน (ผกากรอง ดั่งสุข, 2568) และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขนาด

เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กอีกทั้งสถานศึกษาคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนมากที่สุด (พิชญ์ภูมิ ใจสุขสันต์, 2568)

3. ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช และโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรืออำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .849 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยด้าน การสร้างชุมชน (X_5) การมีวิสัยทัศน์ (X_2) และการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X_4) โดยส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม ร้อยละ 84.90 ซึ่งสอดคล้องกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมพยากรณ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 91.10 (ประนอม แสงพิรุณ, 2566) และสอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ระดับปานกลาง ($r = 0.540$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (อนงค์รัตน์ บุญชู, 2567)

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล และด้านการสร้างชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และคุณครูประจำชั้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และคุณครูประจำชั้นที่เชื่อมโยงกัน ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรสายการสอนโดยให้ความสำคัญทั้ง 5 ด้าน (เชาวลิต ยิ้มแย้ม, 2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา แยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างชุมชน 2) ผลการวิเคราะห์ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำไปบริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ หรืออำนาจ ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .849 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยด้านการสร้างชุมชน (X_5) การมีวิสัยทัศน์ (X_2) และการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X_4) โดยส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และ4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรเปิดพื้นที่รับฟังปัญหาของครูร่วมกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งข้อเสนอแนะในส่วนของการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการใช้เครื่องมือคัดกรองสมัยใหม่ควบคู่ไปกับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ขณะที่หน่วยงานต้นสังกัดอย่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรนำผลการวิจัยและองค์ประกอบของภาวะผู้นำนี้ไปวางรากฐานสารสนเทศ กำหนดบทบาทหน้าที่ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างผู้นำที่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการเชิงลึก การบูรณาการรูปแบบผู้นำใฝ่บริการที่ชัดเจนไม่เพียงแต่จะช่วยให้กระบวนการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียน มีความแม่นยำขึ้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เชาวลิต ยิ้มแย้ม. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ประนอม แสงพิรุณ. (2566). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- ผกากรอง ด่วงสุข. (2568). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พิชญ์ภูมิ ใจสุขสันต์. (2568). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วชิราภรณ์ เปรมจิตต์. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรรณวิสา จิตสว่าง. (2568). ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง. (2549). ผู้นำยุคใหม่ หัวใจของการปฏิรูป. นนทบุรี: อัลฟา มิเลเนียม.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. (2567). แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ 2568. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช.
- อนงค์รัตน์ บุญชู. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 1970 (30), 607-610.